

JOSEPH ACKERMANN

Útecha

VERNÝCH DUŠÍ
V OČISTCI

 ZACHEJ[®].sk

Útecha

VERNÝCH DUŠÍ V OČISTCI

JOSEPH ACKERMANN

Útecha

VERNÝCH DUŠÍ
V OČISTCI

Z nemeckého originálu: Trost der armen Seelen

Vydal: © Zachej.sk, 2020

Preklad: © Silvia Koscelanská-Hajdučeková

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: Mgr. Martina Bodnárová, PhD.

Nihil obstat: Prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup

– metropolita, ABÚ Košice – Prot. č. 782/20,

17.7.2020

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-8211-215-6

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Úvod

Je prirodzené, ak sa človek stará o svojich priateľov žijúcich vo vzdialených krajinách a pýta sa na ich osud. Ešte viac by sme si však mali priať, aby sme dostali správy o stave našich drahých zomnulých. Veď niet človeka, ktorému by nemilosrdná smrť nevzala milovaného otca alebo láskavú matku, brata, sestru, priateľa či známeho, ktorý bol jeho srdcu vzácny a ktorého stratu teraz oplakáva.

Keď si pomyslíme, že ich duše sú možno v hrozných mukách, láska k nim nás ešte viac pobáda pomôcť im. Najmä keď vieme, že im podľa katolíckeho učenia ľahko môžeme vyprosiť útechu, úľavu, ba aj vyslobodenie. Boli by sme veľmi nevďační, keby sme im túto nebeskú láskavosť odopreli len preto, že sme ich nepoznali alebo sme o nich nedbali.

Aby sa teda nábožným dušiam dostalo tohto dobrodenia v čo najväčšej miere, prinášame vám v tejto knihe zaujímavé texty zo Svätého písma, cirkevných uznesení, ústnych podaní aj spisov svätých otcov, cirkevných spisovateľov a iných učiteľov duchovného života, ktoré sme mali k dispozícii. V knihe nájdete aj príklady na vysvetlenie a povzbudenie, lebo príbehy

majú väčší účinok než poučania. Všetky pochádzajú zo spoľahlivých prameňov.

Tieto príbehy by sme nemohli považovať za vierohodné, ak by boli všetky podvrhom. Použité sú teda len tie, za ktoré ručí svedomité presvedčenie ľudí. Príkladom pritom nepripisujeme inú cenu, než by im dali cirkevné nariadenia.

Množstvo skúseností v tejto knihe dokazuje, že vďačné duše sa svojim dobrodincom odmeňujú. Dobrý Boh totiž povoľuje dušiam v očistci pomáhať nám v našich potrebách a nebezpečenstvách tohto života. A ony nám aj skutočne pomáhajú.

Modlitba je najvýznamnejším a pre zomrelých nevyhnutne potrebným prostriedkom. Pre nábožnú dušu niet nič vznešenejšieho, radostnejšieho ani utešujúcejšieho ako myšlienka, že môže zosnulým po ich smrti preukázať lásku modlitbou. Dobrý Boh prijme naše modlitby ako lúbeznú obeť a výkupné pre dobro duší.

Katolícke učenie nás uisťuje, že pravú, v Bohu zakorenenu lásku ani smrť nezruší, ako hovorí svätý apoštol Pavol¹. Takáto láska potom účinkuje v Bohu a skrze Boha. Touto láskou, „ktorá je zväzkom dokonalosti“ (*Kol 3,14*), sa trpiaca a víťazná Cirkev spája a stáva jedným telom s putujúcimi na tejto zemi „podľa pôsobenia každého kľbu pod jednou hlavou, ktorou je Kristus“.

¹ Porov. *1 Kor 13,8*

**Poučenie
a príklady
o dušiach
v očistci**

Očistec existuje

Čo je očistec?

Očistec je miesto na druhom svete, kde sa duše očisťujú od takých všedných hriechov, ktoré ich Božej milosti síce neznavili, ale ktoré ešte nie sú úplne vyhladené. Duše za ne síce nie sú trestané v pekle, no tieto hriechy ich odlučujú od neba, lebo do neba nič nečisté vojsť nemôže.

Očistec je tiež miesto, kde duše robia pokánie za ťažké hriechy, za ktoré nevykonali dostatočné pokánie počas svojho života na zemi napriek tomu, že získali ospravedlňujúce milosti. Naša viera nás učí, že odpustenie hriechu automaticky neznamená, že sa každému kajúcemu hriešnikovi odpustí vina aj večné tresty bez toho, aby si musel vytrpieť časné tresty. Tie musí splatiť buď na tomto, alebo na onom svete prv, než sa mu otvorí nebeská brána.

Svedčí o tom aj Sväté písmo. Ťažký trest neminul ani Mojžiša a Dávida, ktorí sa s Bohom po svojom hriechu zmierili. Zreteľne sa o tom vyjadřila aj Cirkev.

Dôkaz o očistci zo Starého zákona

V očistec sa verilo už v Starom zákone, na čo poukazuje Druhá kniha Machabejcov, kde je napísané: „*Na druhý deň vyšli Júdovi ľudia, aby odniesli telá padlých, lebo už bolo nanajvýš treba, a uložili ich vedľa ich príbuzných do otcovských hrobov. Tu našli pod oblekom u každého z padlých amulety modiel z Jamnie, čo zákon Židom zakazuje. Všetkým bolo zrejmé, že padli pre túto príčinu. Všetci vebili Pána ako spravodlivého sudcu, ktorý vyjaval tajnosti. Potom sa začali modliť a prosili, aby im toto previnenie, ktorého sa dopustili, bolo úplne odpustené. Šľachetný Júda napomínal však ľud, aby sa chránil hriechov, keď na vlastné oči videli následky hriechu u padlých. Potom urobili medzi mužstvom zbierku, ktorá vyniesla dvetisíc drachiem striebra. Tieto poslal do Jeruzalema, aby bola prinesená obeta za hriechy. Bol to veľmi krásny a šľachetný skutok, lebo myslel na vzkriesenie. Veď keby sa nebol nádejal, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by bývalo zbytočné a nerozumné modliť sa za mŕtvych. Pamätal tiež, že je veľmi krásna odmena prichystaná pre tých, čo nábožne zosnuli.*“ (2 Mach 12,39 – 45)

Samotné Písmo nám z počínania Júdu Machabejského ukazuje, že očistec existuje, duše zomrelých môžu byť oslobodené od svojich hriechov a my im môžeme pomôcť modlitbou a obetami.

Nemecký biblista Allioli hovorí: „Celá táto pasáž je základom katolíckeho učenia o očistci ustanovenom pre tých, ktorí zosnuli a nevykonali úplné pokánie za

svoje hriechy. Taktiež zdôvodňuje učenie, že modlitba a dobré skutky pomáhajú k ich vyslobodeniu.“

Potvrďuje to Kniha Sirachovcova, kde sa píše: „*Úprimnosť tvojho daru nech je (známa) každému, kto žije, ale ani mŕtvemu neodopieraj svoju láskavosť!*“ (Sir 7,37) Mŕtvym teda preukazujeme lásku aj poslednou úctou a obetami.

Poukazuje na to aj svätý Pavol v 1 Kor 15,29: „*Ale čo potom robia tí, čo sa dávajú krstiť za mŕtvych? Ak mŕtvi vôbec nevstávajú, načo sa dávajú krstiť za nich?*“ Umývať a očisťovať sa za mŕtvych je podľa niektorých vykladačov Svätého písma starou židovskou obyčajou. Židia ešte aj dnes veria v akési očisťovanie sa po tomto živote a modlia sa za mŕtvych.

Dôkaz o očistci z Nového zákona

Náš Spasiteľ hovorí: „*Pokonaj sa včas so svojím protivníkom, kým si s ním na ceste, aby ťa protivník nevydal sudcovi a sudca strážnikovi a aby ťa nevrhli do väzenia. Veru, hovorím ti: Nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do ostatného haliera.*“ (Mt 5,25 – 26). Toto väzenie vykladajú cirkevní učitelia (Origenes, Ambróz, Hilarius) ako očistec. Hovorí sa totiž o onom svete. O pekle v tomto prípade nemôže byť reč, lebo z pekla nemožno vyjsť, čo sa však v tomto úryvku predpokladá.

Božský Spasiteľ na inom mieste hovorí: „*Ak niekto povie niečo proti Synovi človeka, odpustí sa mu to. Kto*

*by však povedal niečo proti Duchu Svätému, tomu sa ne-
odpustí ani v tomto veku, ani v budúcom.“ (Mt 12,32).
Svätý Augustín a iní cirkevní učitelia v tejto pasáži po-
ukazujú na očistec. Podľa tohto výroku totiž môžu byť
niektoré poklesky odpustené na onom svete.*

*Svätý Pavol v Liste Korinťanom píše: „Či niekto
na tomto základe stavia zo zlata, striebra, drahých
kameňov, dreva, sena či slamy², dielo každého vyjde
najavo. Ten deň to ukáže, lebo sa zjaví v ohni a oheň
preskúša dielo každého, aké je. Čie dielo, ktoré naň po-
stavil, zostane, ten dostane odmenu. Čie dielo zhorí,
ten utrpí škodu, on sa však zachráni, ale tak ako cez
oheň.“(1 Kor 3,12 – 15).*

Biblista Allioli vysvetľuje: „Oheň, o ktorom tu
apoštol hovorí, je oheň očistca horiaci v tejto časnosti,
aby sa ním očisťovala duša zomrelého, ktorý ešte nie
je celkom očistený. Dohorí až pri poslednom súde zá-
roveň s celým svetom, ktorý sa rozplynie žeravosťou.“³

² Zlato, striebro a drahé kamene vykladajú svätí otcovia ako
dobré skutky, kým drevo, seno či slama predstavujú všedné
hriechy. Tak vykladá Žalm 38 aj svätý Augustín: „Nekarhaj
ma, Pane, vo svojom rozhorčení, aby si ma očistil a premenil
v tomto živote, nech nemám potrebu očisťovacieho ohňa pre
tých, ktorí budú spasení, avšak ako cez oheň. Prečo? Pretože
stavali na základe: drevo, seno, strnisko. Keby stavali zlato,
striebro a drahé kamene, boli by uchránení od obojakého
ohňa, nie iba od toho večného, ktorý bude navždy mučiť bez-
božných, ale aj od toho, ktorý čistí tých, čo budú spasení cez
oheň.“

³ Porov. 2 Pt 3,10 – 13.

Takto vykladajú túto pasáž svätých otcov a neomylné ju vyložil aj cirkevný snem vo Florencii.

Apoštolské podanie dôkazu o očistci

Cirkevný otec a spisovateľ Tertulián hovorí o obetiach za mŕtvych ako o apoštolskom podaní dôkazu o očistci už v treťom storočí. Svätý Ján Damascénsky vo svojej reči o zomrelých uvádza: „Učeníci a apoštoli božského Spasiteľa, ktorí videli večné Slovo a obrátili celý svet, učili, že v úrodných, nepoškvrnených a oživujúcich tajomstvách obete svätej omše sa má konať pamiatka tých, ktorí ako veriaci zosnuli.“

Aby svoje slová potvrdil, uvádza v rovnakej reči aj svedectvo svätého Jána Zlatoústeho slovami: „Onen Ján, ktorý vzal priezvisko Zlatoústý od zlata, lebo zlaté sú veru slová, ktoré hovorí, učí, že múdri Boží učeníci nie nadarmo nariadili, aby kňaz v tajomstvách modlitby [svätej omše] myslel na duše zomrelých.“

Podobne sa zmieňuje aj svätý Gregor Nyssenský: „Nie bez príčiny a bez prospechu sa od Kristových apoštolov a učeníkov traduje, aby sme sväto a s bážňou sláviac tajomstvá [svätej omše] pamätali na tých, ktorí zosnuli v pravej viere.“

O apoštolskom podaní očistca bol presvedčený aj svätý Augustín v rámci svojej rozpravy o tom, ako by sme sa mali starať o zomrelých. Píše: „V Knihe